

KORRESPONDENT—KRAIOWY
Y ZAGRANICZNY.

WIADOMOSCI KRAIOWE.

*Z Grodna. — Sessya Sejmowa 74ta dnia 9.
Października we Srzodę.*

JP. Marszałek seym: zagaia sessyą podniesieniem projektu przez JP. Chodźkę Olzm: podanego, pod tytułem: *Zalecenie Kommissyom Skarbowym i edukacyjnym Oboyya N.* i czytanie onego zleca. — Czyta JP. Sekretarz seym: takowy projekt.

JP. Białozor Zmudzki Kaufederacya Grodzieńska skutkiem wzajemnych niechęci, iednych przeciwko drugim bydź uwa-
ża, a to z doświadczonego zdarzenia na dniu onegdayszym przy decyzyi materyi woyskowej: którey iako dzieła kilku Magnatów nieprzyjaznych losowi żołnierza, nieprawność w obszernym głosie wystawia. Co do materyi projektem prze-
czytanym zajętey, żąda objaśnienia przez JP. Podskarbiego Wielkiego W. X. Lit:

JP. Ogiński Podkarbi W. W. X. Lit. „*Urzędujący Obywa-
tel, powinien dawać Sprawę z Czynności swoich. ile razy,
bądź przez Narod do tego jest pociągnięty, i te-
dnego Obywatela. Głos JW. Zmudzkiego do mnie zwroco-
ny był wporządku explikacyi Projektu dziś wchodzącego. Nie-
wiem w jakim sposobie tłumaczenie to do mnie należy, bo
Naczelnik skarbu, nie jestem sam zawiadujący skarbem, ile
oddalony od miejsca tegoż skarbu. Zwłaszcza, gdy ta jest
mowa o obudwu Kommissyach. Daley oświadczywszy, iż
nie ma związku z tym projektem, gdyż każdemu podawa-
nie projektów jest wolne, Co do opinii tak się tłumaczy,
iż artykuł pierwszy zawieszający sądownictwo, mniema w
zamiarze urządzenia dokładniey interesów ekonomicznych.
Drugiego artykułu zawieszającego asygnacye, prócz niektó-
rych wyszczególnionych, ani usprawiedliwiać, ani tłumaczyć
nie sądzi się podległym. Z wiadomości iednak, które z Wil-
na będąc informowanym o wydawanych przez Kommissyą
Skarbową affygnacyach, sądzi projekt bydź potrzebnym, i
podniesienia onego żąda.*

IX. Biskup Infant: oświadcza zdanie, iż Kommissye
Skarbowe wiele zatrudnień mające względem ekonomii, nie

Mmm

powinny zatrudniać się sądownictwem, nienależącym do skarbu, to jest sprawami *ex inscriptione* przychodzącymi, i takowe radzi mieć zawieszone. Lecz sądownictwo co do interessu skarbowego, gdzie idzie o własność skarbu, aby officialia dłużny skarbowi odpowiedział, i usprawiedliwił się, sędzi byź koniecznym, a ztąd sądenia rejestru *fisci* potrzebę uważa. Oraz gdy tylko prowincyi Lit: sądownictwo widzi zawieszone, dla sławy Obywatelów Lit: równegoż prawidła i dla Korony domaga się. Co do affynacyow, te lubo niespodziewa się, aby iakowe exystowały, gdyż prożno tylko rozchodzi się odgłos o wydanych przez Konfederacyą Targ: affynacyach; Na zawieszenie iednak onych zgadza się.

JP. *Załycki* Podfk: Nadw: Kor: tłumaczy niepotrzebne zawieszenie sądownictwa Kommissyi Sarb: Kor: z powodow, iż kadencya teyże r. gbris zaczyna się. Akt zaś Konfederacyi Grodz: Termin Seymu *ad ultimam gbris* zamierzył, gdzie i forma rządu ma byź ułożona.

JP. *Narbut* Lidzki uważa niesprawiedliwość, aby dozwalając Instygatorowi grosza skarbowego u Obywatela *ex registro Fisci!* zabraniać Obywatelowi nawzajem swojej dochodzić pretensyi do skarbu, i obszerne w tey mierze czyniąc tłumaczenie, żąda, gdy Autor projektu przeczytanego, punktu zawieszenia sądownictwa odstąpić nie zechce, aby z prawa 1768. R. punkt ten na kategorye podzielony, i *per tur-num* był decydowany.

JP. *Skirmont* Piński w obszernym głosie przeciwko zawieszeniu sądownictwa mówi. Kommissyą zaś Edukacyną uważając iako Magistraturę nie dependującą od nikogo, ale za swoiemi tylko decyzyami wydającą affynacye, w tey mierze stosowny podaje projekt.

JP. *Raczyński* Sandom: sędzi byź przyzwomością, iżby Magistratury w czasie Seymu swoich władz nie administrowały, dowodząc wypadek tey okoliczności z wewnętrznych potrzeb, a dla przyczyn przez JP. *Zambrzyckiego* Nurkiego wspomnionych, zgadzając się na zawieszenie sądownictwa, tę tylko uwagę podaje przez dodatek do projektu, aby asygnacye dla Professorów, albo Emeritów legitimowanych wyszłe, iako sprawiedliwe wstrzymywane nie były.

JP. *Suffczyński* Chełm: Za powszechnie zdarzenie wystawia, iż ilekroć Rzplta w odmienney znajdowała się postaci, tylekroć to zawieszane, to podnoszone były Magistratury, i w przykładzie, gdy Konfed: Targ: dnia 14. Maja utworzona rządząc iak iey się podobało, examinowała, zawieszała, i przeistaczała Magistratury, że nie równie wię-

cey Konfederacya dzisieysza ma mocy postąpić iak się iey podoba, dowodzi, i w niezayściu zgody iednomyślny na projekt, o *Turnum* prosi.

JP. *Tyszkiewicz* Marsz. W. Lit: „Kto zna dobrze obyczaje Polskie, ten bynajmniey projektowi JP. *Chodźki* „Oszmiań: dziwić się nie będzie. Rzplta Polska, która ni- „gdy rządzą bydź nie może dla skutków Konfederacyow, z „których każda obszerną moc mając, nie tak iak jest Gro- „dzieńska, ma moc iedne Magistratury zawieszać, majątki „czyie się podoba zawikłać, po własność skarbu sięgać, i „iednym pociągnięciem pióra, co chcąc dokonywać. Tak „się działo w istocie, taki był skutek wszystkich Konfede- „racyow. Byłbym i ja za nieprzerywaniem sądownictwa, „lecz gdy Konfederacyi Targowickiey podobano się wyzna- „czać do Magistratur Konfesyliarzy, a akt Konfederacyi Gro- „dzieńskiej przeciwko tymże zarządzenia czynić dozwolił, „stanie się, że Obywatel pójdzie do Magistratur o wymiar „należney mu sprawiedliwości—Lecz jest nieprzyzwoita, aby „ciż, którzy byli tworem tej Konfederacyi czyny iey prze- „sądzać mieli, zwłaszcza, że w Litwie takowe Dekreta są „ostateczne. I z tych powodow zawieszenie sądownictwa „znam za konieczne, i o podniesienie projektu proszę.”

JP. Marszałek seym: zleca czytanie Projekt JP. *Skirmonta* Pińskiego, na który gdy nie zachodzi zgoda, zapytuje tegoż, iesli staie przy swoim projekcie, czyli onego odstępuje?

JP. *Skirmont* Piński powtórzywszy pobudki podania swo- jego projektu, gdy na niego nie widzi zgody, oświadcza odstąpienie.

JP. *Narbut* Lidzki: „Lubo JP. Piński odstępuje swoiego „projektu, ja iednak idąc za ogółem skrzywdzonych Obywa- „teli *ex re* handlu sprawy mieć mogących, staie przy pro- „jekcie onegoż, i żądam *Turnum*.”

IX. Biskup Inflant: „O krótką odmianę projektu doma- „wialem się, a nayprzód o rejestru *fisci* wołanie, sądząc, iż „takowa odmiana rzecz za spokoj, powtore, aby równy wy- „rok obydwie Kommissye znaydowały. Przekonany iednak „będąc głosem JP. Marszałka W. Lit: odstępuję od obydwu „poprawek, i na projekt pierwszy JP. *Chodźki* zgadzam się.

Na takowy projekt gdy za zapytaniem JP. Marszałka seym: niezachodzi iednomyślność, podaje tenże propozycyą ad *Turnum*: Czyli projekt JP. *Chodźki* Posła Oszmiań: ma bydź przyjęty? Czyli tenże projekt poprawny przez JP. *Skirmonta* Posła Pińskiego?

Ma być przzięty projekt JP. *Chodźki* Olzm: *Affirmative*.

— — — — — JP. *Skirmonta* Pińsk: *Negative*.

Po ogłoszeniu takowej przez JX. Referendarza, gdy się skończył *Turnus* Senatu, przy powtórzeniu przez JP. Marszałka sejm: propozycji *ad Turnum* Stanowi Rycerskiemu, JPP. *Wojniłowicz* i *Lopot* Nowogrodzcy, *Drewnowski* Łomża *Kunicki*, *Suffczyński* Chełmscy, *Jankowski* Sandom: i inni żądali aby powtórzono czytanie projektu. Co gdy dla kontynuującego turnowania się naśląpić nie mogło, trwał spor długi z umiemiańskimi niektórych, iż w projekcie JP. *Chodźki* oryginalnie czytany, i rozdrukowanym, dołożone potem zostało w końcu słowo *anticipativé*. Po różnych i długich sporach zwraca się Izba do porządku, Poślowie w mieyscach swoich zostają, i po przeczytaniu propozycji przez JP. Marszałka, zaczął się *Turnus* Stanu Rycerskiego. Który z porządku zaczynając Województwo Krak: JPP. *Ankwicz* i *Grodzicki* wątpliwość względem słowa tego ułatwili, dowodząc, iż to słowo mające być przez dodatek umieszczone, nie znajduje się teraz w projekcie, co i sam Autor projektu z kolei turnując się zatwierdził.

Po ogłoszonej ilości zdań było wotów:

Senatorów i Ministrów *Affirmative* 13.

Negative —

Stanu Rycerskiego *Affirmative* 57.

Negative 8.

Ogółem *Affirmative* 70. *Negative* 8.

Po czym JP. *Snarski* Inflant: żądał podniesienia projektu swiego względem wyznaczenia osób po jednym urzędniku w Województwach, Ziemiach, i Powiatach do rozkładu i dozoru furazów dla woysk Rosyjskich.

JP. *Zambrzycki* Nurcki trudność wykonania tego obowiązku przez jedną tylko osobę uważa.

JP. *Dziekoński* Podlk: Nadw: Lit: projekt ten pierwsiastkowie w Izbie czytany dogodnym uznając, w dziśniay czytany *Contradictoria* uważa. Oświadczając obawę, aby warunek układu Taryff nie ciążył odległe mieszkających od korpusów Obywatelów.

JP. *Kunicki* Chełm: niechcąc aby prawo takowe zdawało się przeznaczać konsystencyą woysk Ross: na zawsze, radzi odrzuciwszy ten projekt, zalecić Kanclerzom traktowanie o to z JP. Ambassadorem.

JP. *Grodzicki* Krak: projekt oryginalny, odmienny od teraz przyniesionego widząc, uboczne poprawiania nagania, i dla tej popełnionej nieprzyzwoitości, ten projekt bierze w deliberacyą.

JP. *Bieńkoński* Oszmian: w obszernym głosie finutną te-
rażnieyszą sytuacją Kraiu przez nieurodzaje, i exystencyą
woyłka Rossyjskiego zrzadzoną wystawując, sposób zaradze-
nia teyże przez zabronienie wywozu za granicę zboża i spła-
wow doradza. Daley koniecznien uczynienia przełożeń JP.
Ambasadorowi o ulżenie ciężaru Konsystencyi woysk Rossyi-
skich, ile gdy już zamiary Rossyis: dopełnione zostały prze-
kłada, i niezgadzaiąc się na projekt JP. Infant: iako konsy-
stencyą woysk Rossi: umacniać zdający się, podaje przez sie-
bie poprawny projekt: *Zalecenia Kanclerzom negocjowania o
ewakuacyą woyska.*

Czyta JP. Sekretarz seym: projekt takowy.

JP. *Plater* Podkanclerzy Lit: tłumaczy Stanom, iż na
fundamencie zalecenia Kanclerzom dawniey wydanego, poda-
na została w tey mierze Nota JP. Ambasadorowi, które
gdy wraz z odpowiedzią w tey Izbie czytane, dały wiedzieć
Stanom, iż JP. Ambasador twierdził nie możność wyprowa-
dzenia woyska do czasu ukończenia wszystkich Traktatów,
tak z Rosyją, iako i z Królem Jmcią Pruskim, ztąd uważa,
iż ponowienie Noty, innego nie odniesie skutku, iak ponowie-
nie odpowiedzi.

JP. *Jankowski* Sandom: „Nie byłem przyacielem roz-
„bioru Kraiu, bo nie widziałem onego przyczyny. Nie ie-
„stem przyacielem exystencyi woysk Rossyjskich, bo skutki
„tey aż nadto każdemu uczuć się dały, staie teraz przeciw-
„ko projektowi, który zamieniony w prawo stawałby się
„ohydą iakoby wiecznego u nas woysk Rossyjskich kwate-
„runku, raczey na uftne w tey mierze zalecenie zgodziłbym
„się.”

JP. *Staniszewski* Czerlki radzi, aby takowe prawo nie
in Volumen Legum, ale w osobnym protokule czynności
gospodarskich, iakimi są: Zalecenia i asygnacye, umieszczo-
ne zostało.

JP. *Ankwicz* Krak: oświadczając się zawsze przeciwko wszel-
kiej dependencyi komużkolwiek, mówi, że w tym razie nie-
idzie, tylko o wybór między porządną konsystencyą woysk
Rossyjskich a nieporządną. Widząc to zalecenie w zamię-
rze ustanowienia porządku i dopilnowania sprawiedliwości,
prócz wyrazu, że to dla obcego czyni się woyska, gdy nie
w tym projekcie obrażającego nieznayduie, zgadza się na
niego, tudzież aby *in vol: leg:* było wpisane, dla mocy wy-
dania przez JP. Marszałka seym: nakazow Urzędnikom, któ-
re iż nie mogą być przez zalecenie wydawane, tylko za
wyrażną wolą Stanów, dowodzi.

JP. *Suchodol/ski* Kązt: Smol: Wniosek JP. *Kunickiego* Chęln: popiera dowodząc, iż to do czego ten projekt obowiąznie, dla Narodu wstydzącym, dla Obywatelów było by bezskutecznym. Gdyż prawo i pilność obywateli, niewzbroni woysku Rosyjskiemu czynienia nieprzyzwoitości, a same tylko podpisy JP. Ambassadora ważnemi uważając, radzi zmienienie tytułu tego projektu, w Plenipotencyą dla Pieczętarzów do traktowania z JP. Ambassadorem. A przez ten sposób, gdy to, co się w nim znajdować będzie, zaręczonym przez JP. Ambassadora zostanie, skutku swojego pewniejszy będzie.

JP. *Jankowski* Sandom: odpowiadając na wniosek JP. *Ankwicza* Krak: na umieszczenie in Vol: Leg: takowego projektu (rzecz) nigdy pozwolić nie mogę. Mamy przykład z prawa 68. roku kupienie pałacu dla JP. Repnina nakazującego, które lubo skutku swojego w ten czas niewzielo, i tylko później nymowanie domu dla tegoż nakazane, przecie że nie było wyraźnie zniesionym, było powodem, iż JP. *Sztachelberg* w skutku później u Rady Nieustającej, i Komisysy Skarbowey kupno domu wyniósł. Zasiadając w Radzie byłem tej czynności przeciwnym, boie się, aby i dzisiejsze prawo, za powtórny przyściem kiedyś woysk Rosyjskich, użyte przeciwko nam samym nie zostało.

JP. *Kimbar* Upit: „Nie wiem kto mocniej odemnie „życzyć spokojności obywatelkicy może. I własny, i na „współ-obywatelach doświadczony ucisk z exystencyi w kra- „iu naszym woysk Rosyjskich wynikający są mocną pobud- „ką, starania się o ulgę tego nieszczęścia, lecz nad użyciem „do tego skutecznych środków zastanowić się należy, aby „prawo przy nas, a moc uciskania przy woysku Rosyjskim „nie zostały. W projekcie JP. *Inflant*: nie widzę na to le- „karstwa, gdyż urządzenia przez obywatelów po Woiewodz- „twach poczynione, widziemy, iak są dla uczynienia ulgi „mieszkańców bezskuteczne. Zgodziłbym się raczey na „Zalecenie Kanclerzom negocjowania oto z JP. Ambassa- „dorem, a tak warunki przez niego przyjęte i zaręczone, „skuteczniejszemi nad nasze prawo zapewne będą, i oto z „miejsca moiego proszę.”

JP. *Staniszeu/ski* Czerłki sprzeciwia się prawu takowemu, któreby obowiązując i Polaków, i Moskwę do uskute- cznienia nie było podobnym, iak się dało widzieć w prawie dla Króla Pruskiego napisanym, a we dwa tygodnie do od- miany zagnanym. A ztąd na zalecenie JP. Pieczętarzom zgadza się.

JP. *Moszyński* Marszałek W. Kor: Któżby w ucisku, który Naród gniecie, niechciał go ratować? Podane przez JP. *Inflant*: w projekcie reguły, podług których, Liwerant nie będzie miał mocy narzucania na dymy żadnych prowiantów, ale tylko stosownie do dobrowolnej ugody one wybierze, sprawiły uwagę Stanów seymniących, aby to prawo w Xiędze praw umieszczonym nie było. Sprawiedliwe uwagi JP. Kaszt: Smol: daią mi powód prosić tegoż, aby nam do tych stosowny chciał podać projekt.

JP. *Alexandrowicz* Smol: Nim JP. Kasztelan Smol: projekt wygotuie, tym czasem podaie projekt tytuł: Zalecenie Deputacyi examinującej Kommissyą Skarbową, aby oblikwidacyą percept i expens szkoły Korpusu Kadetów Warszawskich zrobiła. — Po przeczytaniu, projekt takowy gdy został wzięty do deliberacyi;

JP. *Bienkoński* Ofzmian: podaie projekt tytuł: Oznaczenie porządku przychodzenia do Deputacyi roztrząsającej Sancita.

Po nim JP. *Suffczyński* Chełm: podaie projekt tytuł: Zamienienie domu fabryki sukiennej Grodzieńskiej na inne miejsce w ekonomii Królewskiej.

JP. *Narbut* Lidzki: podaie projekt tytuł: Wyznaczenia Deputacyi do examinu Rady Nieustającej, i Departamentu interesów zagranicznych. — Po przeczytaniu tych wszystkich projektów, i wzięciu onych do deliberacyi; JP. *Suchodolski* Kaszt: Smol: przełożenie myśli swoich w głosie, podaie na piśmie pod tyt: Plenipotencya Kanclerzom do traktowania z JP. Ambasadorem.

JP. *Grodzicki* Krak: przekłada, że to jest causa momenti, gdyż w czasie, gdy my radziemy Obywatel, cierpi, potrzebne więc jest przyspieszenie tego projektu. Nietamując onego, żąda tylko objaśnienia (gdy w nim za prawidło Kanclerzom projekt JP. *Inflant*: jest wikazany, widząc ten dwoiaki,) który z nich ma się przez to rozumieć.

Odgłos Izby powszechny oświadcza, że obydwa za prawidło mogą być uważane.

JP. Marszałek seym: zapytuie o zgodę; która trzykrotna iednomyślnością ogłoszona została. Daley JP. Marszałek seym: zleca czytanie projektu JP. *Skirmontu* Pińskiego wyznaczenia pensyi dla Metrykanta Lit: 6,000. Złt:

JP. *Plater* Podkanclerzy W. X. Lit: przekłada, iż JP. *Kaczanowski* Metrykant Lit: nieodebrałszy pensyi sobie należnej, gdy ma do takowej kwoty prawo, a teraz do układania sumnaryusza Sancitow, i onych rozdrukowania obowiązany, skoro tylko 6,000. Złt: w ogule kontentować

się oświadcza, *sprawiedliwość każe przychylić się do żądania onego*. — Po takowym przełożeniu, za zapytaniem przez JP. Marszałka seym: projekt takowy zgrotną iednomyslnością w prawo zamieniony został.

JP. Marszałek seym: zleca czytanie projektu JP. Grodzkiego Krak: tytuł: *Całość funduszu Komisyyi Edukacyjney*. — Po przeczytaniu JP. Ankwicz Krak: z okoliczności prawa przed kilką minutami zapadłego, w projekcie tym uważa *Contradictoria*, i tak prawa zapadłe, iako i projekt skonfrontowawszy, formuie dodatek, z słów prawa zapadłego: *bez uwolnienia iednak tychże Komisyyow od obrachowania percept skarbowych, i ułatwienia interesów ekonomicznych, wstrzymując iednak od wydawania asygnacyow*. Z którym dodatkiem czyli kawałkiem zapadłego prawa żąda czytania projektu. — Czyta JP. Sekretarz seym: projekt takowy.

JX. Biskup Inflant: uwielbiając wniosek JP. Krakowskiego, dla objaśnienia raczëy publicznego odgłosu, niżli dla sprzeciwienia się projektowi donosi, że żadna asygnacya z Konfederacyi Generalney do kassy niewyszła. Cztery tylko *Sancita*, czyli Rezolucye w teyże Konfederacyi zapadłe tłumaczy: *1ste*. Na przełożenie wdowy Generała *Laskarysa*, która na zaskarżenie nakazu Komisyyi Edukacyjney zapłacenia dwudziestu kilku tysięcy pod konfiskatą. Zapłacenie to miała kompensowane uchYLENIEM przez Konfederacyą kaucyi o tę summę JW. *Zabiełły*. *2gie*. JP. *Wulmer* syn słusznego weterana na usługach wiek trawiący, w nadgrode Oyca i swoich usług sekretarskich, do których od Xcia Kancelerza ś. p. był przyięty, na wstrzymanie exekucyi pretensyi przez Komisyyą Edukacyi o process i procent formowanej, bez skrzywdzenia kapitału Edukacyi należącego się, uzyskał. *3cie*. Dla JW. *Kosakowskiego* Wwdy Witebskiego, który był pociągnionym o summę za obligiem na rzecz XX. Jezuitow wydanym, gdy ofiarował przysięgę, że tey summy za obligiem niewziął, i w miejscu oney 40,000. na fundusz młodzi przeznaczyć oświadczył się, uwolniając go od tey pretensyi wypadło. *4te*. Rozpoznanie pretensyi solwarku *Haraburdzisk* o altaryą, do sądu Komisyyi Edukacyjney oddane, i takowych *Sancitow*, iż w niczym sprawiedliwości i funduszow istotnych Edukacyi nieskrzywdziły, obzerne tłumaczenie czyni, naostatek na projekt JP. *Grodzkiego* Krak: zgadza się.

JP. *Grodzicki* Krak: iako Autor projektu tłumaczy się nayprzód co do kontradykcyi z projektem w prawo dopiero zamienionym, że w dniu iednym bez znieśienia się wraz

z projektem jego podany, łatwo mógł zawierać wyrazy, w których dopiero przeciwność daie się widzieć, lecz ten punkt dość doskonale sądzi być poprawiony, uwagą JP. *Ankwickza* Krak: Daley że bez myśli uwłoczenia komużkolwiek, nie ma w projekcie uchylene Sancitow, co iednak, iż w niczym sprawiedliwości nieubliża dowodząc, podniesienia swóiego projektu żada.

JP. *Młodzianowski* Rożań: z przełożenia JX. Biskupa Infant: uważa Sancita nie uchyleniu, ale tylko roztrząśnieniu podległe, i z tych powodów gdy to ma być dziełem Deputacyi, doradza zalecić teyże, opinii o Sancitach do Seymu przyniesienie.

JX. Biskup Infant: Dla JP. *Wulmera* przez Sancitum wymierzoney nadgrody szusznosc, i teyże koniecznosc przedstawia. Imieniem zaś brata swóiego, i JW. *Zabieffly* recess od wszystkich w Konfederacyi Sancitow, w Aktach uczynić oświadcza.

JP. *Skirmont* Piński szusznosc interessu JW. *Kosakowskiego* Wwdy Witeb: chociaż ten przegrawszy sprawę w Kommissyi Edukacyney, dla zagrodzoney prawem drogi, żadnego zaskarzania, aż do czasu zaszley Konfederacyi Targowickiey niezaskarżał, dowodzi. Nie sądząc oraz sprawiedliwym uchylanie Sancitow bez sądu i rozpoznania, wniosek JP. *Młodzianowskiego* Roż: popiera.

JP. *Grodzicki* Krak: dowodzi, iż gdy Konfederacya Targowicka nie była mocną tykać się funduszow Kommissyi Edukacyney, wyrazy zatym projektu iego szusznosc bydyż mogą użyte. gdyż fundusze edukacyjne, iako własnosc Rzeczypospolitey naruszonymi bydyż nie mogą.

JP. *Narbut* Lidzki łączy się z zdaniem JP. Pińskiego, żadając, aby tenże, iako examinuiący Kommissyą Edukacyjną, w sposobie Relacyi przyniośł Stanom uwiadomienie, tudzież dodatek do projektu JP. *Grodzickiego* podaje.

Czyta JP. Sekretarz seym: dodatek takowy, ekonomikę i dobra Edukacyjne w dozór Kommissyom Sbarbowym każdego Narodu oddający.

JP. Marszałek seym: projekt poprawiony przez JP. *Krawkowskiego* i innych Posłow JP. Sekretarzowi seym: czytać zleca.

Po przeczytaniu, JP. *Bilewicz* podaje swóy dodatek, i umieszczenia go w projekcie domaga się.

JP. *Moszyński* Marzalek W. Kor: przeciwi się takowemu dodatkowi, uważając nieszusznosc, aby Obywatel poświęcający czas, pracę, i interessa własne, niepłatnie służyć był obowiązany. Co do drugiego punktu tegoż do-

datku, odeślania ekonomii, administracyi dóbr edukacyinych i sądowność do Kommissyi Skarbowey, w światłym tłómaczeniu się, okazuje nieprzyzwoitość i niedokładność onego prośząc o odstąpienie tegoż.

Król Jmć zupełnie przychyłając się do zdania JP. Marszałka W. Kor: prosi o przeczytanie tego projektu, i przeyscie onego.

JP. Marszałek seym: doprasza się, aby wprzódby dodatek do tego projektu mógł być przeczytany.

Czyta JP. Sekretarz seym: dodatek takowy w treści, że Sancita Konfederacyi Targowickiey, na krzywdę funduszów Edukacyinych wyszłe, do Deputacyi po rozpoznanie odeślane być mają.

JP. Narbut Lidzki wniosek swój popiera, i odstąpić onego niechce.

Król Jmć: A ja ieszcze się spodziewam, że JP. Lidzki dodatku swego odstąpi, o co go najmocniej proszę.

IX. Biskup Infant: oświadcza zdanie, iż projektowi dodatek jest całkiem przeciwny, i wcale rzecz nową zawiera, ztąd prosząc o odstąpienie tegoż dodatku, na przyjęcie projektu bez dodatków zgadza się

Gdy JP. Narbut Lidzki dodatków nieodstępuje, JP. Ankiewicz Krak: podaje środek uformowania propozycyi: *Czyli projekt przez Deputacyą poprawny ma być przyjęty z odmianami JP. Zmudzkiego? Czyli bez?*

Król Jmć: Co ja, ieszcze się raz spodziewam, że JP. Lidzki odstąpi swojego wniosku, aby projekt bez dodatków przyjętym został. — Lecz gdy JP. Narbut Lidzki staie przy swoim dodatku, JP. Ogiński Podskarbi W. Lit: podany przez JP. Ankiewicza środek, w uformowaniu propozycyi popiera.

JP. Marszałek seymowy głosi propozycyą: *Czyli projekt JP. Grodzickiego Krak: ma być przyjęty z odmianami JP. Bilewicza Zmudz: Czyli bez odmian?*

Ma bydz przyjęty z odmianami Posła Zmudzkiego *Affirmative*.

Bez odmian *Negative*.

JX. Referendarz powtarza takową propozycyą *ad turnum* Senatu, po którym skończonym wotwie Stan Rycerski, z obrachowaney zaś ilości zdań okazuje się wotów.

Senatorów i Ministrów *Affirmative* —

Negative 11.

Stanu Rycerskiego *Affirmative* 10.

Negative 49.

Junctim Affirmative 10. *Negative* 60.

JP. Kulwiec Oszmian: za wymierzeniem sprawiedliwości woysku, mówiąc, podaje projekt tytuł: *Wyznaczenie Kommissyi do Lustracyi i Likwidacyi woysk W. X. Lit.*

Po przeczytaniu którego, gdy wzięty został do deliberacyi. — Od Tronu sessya solwowaną zostało na Sobotę, to jest na dzień 12. Paźdz: na 4tą godzinę po południu.

Dnia 12. Października sessyi nie było, z woli J. K. Mei zasolwowaną została na Poniedziałek to jest na dzień 14. Października.

K O N S T Y T U C Y E.

Plenipotencya dla WW. Pieczętarzow do Traktowania z JW. Ambassadorem Rossyjskim. Do Akt podana d. 10. 8bra.

Chcąc Obywatelom ulżyć w skargach do nas zaniefionych, a z konfystencyi woysk Rossyjskich w Kraiu naszym wypływających. My Król wraz z Seymującemi Skonfederowanemi Stanami dajemy plenipotencyą WW. Kanclerzom Obojga Narodow do traktowania z JW. Ambassadorem Rossyjskim w punktach i obiektach *proiactive* do Seymu wniesionych, a dla wagi większey przez Ur: Marszałka Seymowego i Deputacyą Konfytucyina konnotowanych, niemniej w tym wszystkim coby podane przez Obywytelow zażalenia, ulgi, i zaradzenia potrzebowało. A iakie z umowy obu stronnie podpisaney nastąpi ułożenie się, takowe nietylko przyjąć deklaruiemy, ale nadto tymże Kanclerzom ogłoszenie przez druk po Woiewodztwach, Ziemiach, i Powiatach zalecamy.

Całość Funduszow Kommissyi Edukacyiney. Do Akt podana dnia 10 8bra.

Gdy wkrótce iednostayne i stałe prawidła dla Kommissyi Edukacyiney mają nam być przez Deputacyą do formy rządu wyznaczoną, do decyzyi podane; za tym, aby żadne czasowe odmiany nie mieszały ustanowionego dotąd porządku edukacyi publiczney, władzę i czynność obydwóch Kommissyi Edukacyinych, Koronney i Litewskiej przez Konfederacyą Generalną wyznaczonych, wstrzymane mieć chcemy, bez u-

wolnienia iednak tychże Kommissyi od obrachowania percept skarbowych i ułatwienia interesów Ekonomichnych, wstrzymując się wszelako od wydania asygnacyi, i wszelkich pieniężnych wydatków, chociażby dawniejszemi asygnacyami oznaczone były. Oraz wszystkie Sancita, do funduszu Edukacyjnego, któreby przez Konfederacye Generalne wydane być mogły, uchylamy, i za niebyłe deklarujemy.

Dalszy ciąg Konstytucyi pod tytułem: *Ustalenie Kommissyi do rozsądzania Sprawy upadłych Kraiowych Bankow.*

Gdzieby zaś majątek którego Dłużnika Bankowego znajdował się wzaławie, Tradycyi, lub *sub hařtam potioritatis* podchodził, a innego od Długow wolnego i należytości wyrównywałącego nie było, tedy po rozpoznaniu wszelkich Praw, w Granicach opisanych przez Prawo Kraiowe, nietykając oraz wszelkich Dekretow kognicyi wedle przepisu Prawa niepodległych, oraz na takowey Fortunie, zważając pierwszořć Długow *respectively* oblaty w własnych Aktach, gdzie dobra leżą, zaspokoienie tychże praw i długow na takowey Fortunie rozciągających się z Funduszow Bankowych do Kommissyi należeć będzie; a po takowym spłaceniu i zaspokoieniu, dobra na satysfakcyą Kredytorow Bankowych wraz z innemi, w sposobie wyżej przepisany, przez Publiczną Licytacyą przedane bydź mają. Gdyby zaś tak *potioritas* na fortunie Dłużnika masy Bankowey zachodziła, któreby Kommissya dla wielořci kredytorow iego, lub rozpoznania praw Ziemskich zatrudnić się nie mogła, na ten czas sprawę dłużnika do Trybunału odesławszy, rekwirować będzie o niezwłoczne i nayspiesze takowey sprawy ukończenie, a Trybunał takowey rekwizycyi nie odmówi, i owszem onay zadofyć uczyni, *ante omnes Causas*. Licytacya dóbr wszelkich, dla tym więkřzey Licytujących konkurencyi, ile bydź może częściami, a nie razem w przytomnořci Sądu, lub wyznaczonych z pomiędzy Sądu osob Sądowych, odbywać się ma, a żadna osoba Sąd składająca, i do niego należąca, ani sama przez siebie, ani przez użyte, i postanowione ku temu osoby licytować dla siebie nie ma pod utratę zaliczowanego, i opłaconego majątku, i onego do masy Bankowey przyłączeniem. Czas ořtateczny kończący się Li-

kwidacyi praw Wierzycielskich, najmniej trzema Miesiącami oznaczony być ma, i ten do Publiczney wiadomości przez Gazety Kraiowe i Zagraniczne, po trzykroć w tej mierze wyzłe, podany będzie, na którym terminie nie Likwidujących się kredytorów przez publiczne pisma w Kraiu i za Granicą, o tym obwieszczonych, od tych pretensyi oddadzą i wieczne milczenie onym nakażą. A po rozwiązaniu tego wszystkiego, masę fortuny, tak w Kraiu, jak za granicą exystuiacey, *respectivè* każdego Banku, ustanowiwszy, też masę (Długom uprzywileiowanym i przez Tranzakcyje Autentyczne, przed czasem Bankructwa w Aktach, własnego Powiatu, *respectivè* konfystencyi dóbr Bankowych, zeznane, na dobrach zabezpieczonymi, iako to, *ex pretio bonorum* pochodzącym, *circa fundum* zostawionym, zastawnym, wyderkaffowym, oraz pod Ewikcyą przez Tranzakcyje Autentyczne czas Bankructwa uprzedzające poddanym, i do dóbr przywiązany, niemniej Depozytom istotnym dowodną probacyą, bez żadney obojętności mającym, od którychby użytek nie był dozwolony, i od którychby żaden i najmniejszy procent, przez składającego Depozyt ciągniony nie był; oraz summom z Bankow Zagranicznych dla Skarbu Rzeczypospolitey, jeżeliby przeffane być się okazały, a temuż Skarbowi nie oddane były, oraz jeżeliby prowizya od takowych summ przez Skarb Rzeczypospolitey ciągniona nie była, całkowitą co do kapitałow satysfakcyą znaczywszy) w reffcie też masę po między innych wszystkich Wierzycielow *iure Falcidii* podzielią. Kredytorow wszystkich, którzyby się w swych częściach summ i pretensyow, onymże przyśadzonych na masie, *respectivè* każdego Banku mieścić nie mogli, do Fortuny i majątku Bankow, gdziekolwiek się znaleźć, lub, przez tych Dłużnikow, kiedykolwiek mieć mogących w Kraiu, lub za granicą, odeszłą i Regress nietylko do samego majątku, ale nawet osoby Bankowej z wolną każdemu Kredytorowi teyże osoby sekwestracją wskazać, iakoteż karę w prawie powszechnym na winnym, i zdradliwych Bankrutach przepisaną, za poprzedzającemi dowodami rozciągną. Gdyby która szczegulna masa Bankowa w przeciągu sześciu Miesięcy znalazła sposobność ułożenia się z Wierzycielami swoimi, układ takowy ma być legalny i trwały, i chociażby część osna, siedmiu innym częściom (nie co do wielości osob, lecz co do wielości Kapitałow Wierzycielom należących się) była przeciwną, jednak układ w siedmiu częściach zrobiony, i dla osmey służyć i Sądownie approbowany będzie; ostrzegając masie realizowanie swoich całkowitych Funduszow w teyże Kommissyi. — Po-

(Reszta tego prawa w przysztęy Korrespondencyi.)

WIADOMOSCI ZAGRANICZNE

A N G L I A.

Z Londynu d. 27. Września. Zdaie się rzeczą być naysprawnięszą, że Parlamentu sessye znowu 26. lub 27. List: rozpoczęte będą. Lubo Ministerium bardzo wiele doznaje codzieln przeciwności od strony opozycyi, która wojnę conayrychley mieć zakończoną pragnie, mimo to jednak władza rządząca szuka nayskuteczniejszych sposobów do popierania dalszego teyże wojny. Nowych 9. Regimentow Infanteryi będą zaciągniętych. Liczba dawnych też korpusow znacznie będzie pomnożona nowym żołnierzem. Do samego portu *Corke* przybyło 40. statków przewozowych dla wzięcia Regimentow kilkunaštu na pomoc Xciu d'*Tork*. Plan stołowny do zakończenia teraźniejszey kampanii jest ułożony. Niektóre między Xciem d'*Tork* i Xciem *de Cobourg* niezgadzenia się, ściągnęły tu Generała Adjutanta Sir James Murray. Przybył on tu dnia 21. tego miesiąca. Nastąpiła zaraz wielka rada Ministerium u Sekretarza stanu Lorda *Grenville*, która trzy godziny trwała. Po odebranych niektórych depeszach, wyiachał tenże Adjutant Murray dnia z 24. na 25. w nocy do Xcia d'*Tork*. Oprócz obywatelow *Glasgow* znowu liczne podpisy są podane Dworowi od miast *Schessfield* i *Buckingham* z prozbą o przywrócenie pokoju.

Znaydują się tu dway Deputowani z *Bourdeaux*. Jak slychać, mają negocyować o poddaniu się tego miasta. Pogłoska o zwinięciu bandery przez Lorda *Howe*, i powróceniu do Londynu, bez fundamentu jest. W *Kingston* w *Jamaica*, podług ostatnich ztamtąd wiadomości, taki był niedostatek żywności, że okręta ledwie miały co wziąć na podróż. *Jamaika* na nieiaki czas otworzy porty swoje dla Amerykańskich okrętow, aby onym dowieziono żywności.

Zdaie się lud niczego bardziey nieżądać, iak przywrócenia pokoju. Panu *Dundas* Sekretarzowi

stanu dway rozbóynicy umaskowani, obkoczywszy iadącego do Dóbr kolegi swego Lorda *Grenville*, w drodze zabrali 150. funtow szterlingow. Po klęsce naszey pod *Dunkierką* zdaie się Rząd nasz mocno zamysłać o nowey expedycyi do Francuzkich wysp Amerykańskich. Przygotowania ukończone być mają na początku Października.

F R A N C Y A.

Z Paryża dnia 23. Września. Na doniesienie pewnego Obywatela, że w domu Markisa *de la Vau-paliere* emigranta wpływającego w interessa Królowy i Xiężniczki *Lamballe* znayduie się osoba kryowka w piwnicy, w której Markis przed swym iwyściem utaił niektóre paki i kufry, te wszystkie własnymi tam swemi rękoma zamurował, a dla niedania zaś poznaki zawalił to miejsce próżnemi butelkami; udały się tam dwie osoby Kommissyi bezpieczeństwa, gdzie znalazły w samey istocie tę kryiówkę, a w niey mnogość wielką rzadkiego flego wina, szacowanego na 120,000. liwriów, 4ry paki i ieden kufer pełny naczyńia srebrnego i bitego złota. Srebrne sprzęty na rozkaz Konwencyi leią teraz w sztaby, które z czasem do mennicy poydą. — *Kellerman* nie iest oddalony, poiechał tylko do woyska w *Sabaudyi*, na którego miejscu *Dopett* tym czasem obiał kommandę nad armią pod *Lugdunem*.

H O L L A N D Y A.

Z Hagi d. 1. Września. Zdaie się że armia nasza na powetowanie strat odniesionych pod *Dunkierką*, przeznaczona iest do oblężenia *Maubeuge*, i do ataku Francuzkich woysk na granicach *Hennegau*, gdzie Xiążę *Cobourg* stanąć ma na czele batalii, i jeśli do niey przyidzie. Za powrotem *Stathudera* ostateczna zaydzie decyzya względem siły i posilkow iakie Rzpita nasza ma ieszcze dostarczyć dla kontynuowania dalszey wojny. Pogłoska iakoby *Brest* miał iść przykładem *Tulończyków*, i po wyruszeniu Francuzkiey

Flotty Anglikom się poddało, tym mniej jest fundamentalną, im pewniej z najnowszych wiadomości mamy, że flotta Francuzka stoi jeszcze w porcie *Brest*. Ow niedorachowany Batalion Pułkownika *Grafa de Hohenlohe*, o którym rozumiano, że dnia 13. cały w sztuki porąbany, podług wszelkiego podobieństwa dostał się w niewolę Francuzom, i do *Lille* przeprowadzony: Przynajmniej Officer od tego Batalionu pisał z tamtąd d. 18. t. m.

N I E M C Y.

Z Wiednia d. 21. Wrześ: Donoszą, że W. Xiążę *Toskański* ma wkrótce przybyć do tutejszey stolicy. Xże *Kinsky* w nieprzytomności ma rząd zastąpić. *Milord Hervay* nadzwyczajny Posel Króla Angielskiego przy Dworze *Toskańskim* podał Notę do Ministerium tutejszego Dworu odnawiając zażalenia tylokrotnie już oświadczone, przeciw oczewistemu sprzyjaniu Francuzom okazanemu, w sposobie przyjmowania ich do *Toskanii*. Nalega on w swej Nocie, ażeby inne systema wzięte było stosowne do układu skolarzonych Dworów, przez które skutecznie możnaby zapobiedz nierządowi i przykrym wypadkom, mogącym ztąd nastąpić. Nota odpowiednia zamyka w sobie ogólne tylko wyrazy i zapewnienia o przyjaźnych sentymentach W. Xcia *Toskańskiego*, których wielokrotne dawał dowody Królowi Jmci Angielskiemu.

Z Berlina dnia 1. Paźdz: Hrabia *Henryk de Reuss* wyznaczony jest od Króla pierwszym Prezydentem Regencyi Prus południowych w *Piotrkowie*.

Z Frankfurtu d. 4. Paźdz: Wieść o odebraniu *Lugdunu* szturmem nieprawdzi się. W *Straßburgu* wszystko jest w zamieszaniu, i od kilku dni zaczyna się formować armia Kontra - Rewolucyjna pod imieniem pułku *Würmserowskiego*, w zamiarze ubeśpieczenia Niemców od Francuzkich dywersyji.

KORRESPONDENTA KRAIOWEGO
Y ZAGRANICZNEGO.*W Sobotę dnia 19. Października 1793. Roku.*

PROIEKT TRAKTATU

*Allianſu, Przyiaźni i związku między Nayiaśnieysza Imperatorową Jeymcią Wſzech Roſſyi z iedną, a Nayiaśn: Królem Jmcią i Rzepltą Polſką z drugiey ſtrony.*W IMIE PRZENAYŚWIETSZEY I NIEROZDZIELNEY
TROYCY.

Zaraz po zawarciu Traktatu w Grodnie dnia 11. Lipca R. teraźnieyszego między Nayiaś: Imperatorową Jeymcią Wſzech Roſſyi, a Nayiaś: Królem Jmcią i Nayiaś: Rzpltą Polſką, gdy Nayiaśn: Król Jmć i Stany Królestwa Polſkiego i W. X. Litt: zgromadzone pod węzłem Konfed: Seymu dzisieyszego, zaſtanowili ſię z uwagą nad ninieyszą Nayiaś: Rzeczyſpolitey ſytuacją, i uznali, że nic niema zdawnieyszego do zapewnienia napotym Stanu iey ſtałego i gruntownego całości i podległości, iak zawrzeć z Nayiaśn: Imper: Jmcią Wſzech Roſſyi i z Jey Imperyum Allians ściſły i wieczyſty, i związek ſzczery i nierozzerwany na zaſadach mocnych i niewzruszonych, natychmiaſt pokwapili ſię zaprosić Nayiaśn: Imperatorowę Jeymość do weyſcia z ſobą w związku tego rodzaju. Nayiaś: Imper: Jmość Wſzech Roſſyi, będąc ſłateczną ſwoją ku Narodowi Polſkiemu powodowaną przychylnością, a będąc troſkliwą o teraźnieysze i przyſzłe iego uſzczęśliwienie, chętnie ſię przychyliła do takowey propozycji, która Jey podawała zrzeczność ku okazaniu w całej obſzerności dobrych ſwych w tey mierze zamysłów; dla przyspieszenia zaś ſzczęśliwych

tego skutków, rzeczeni Nayiaś: Imperat: Jmość i Nayiaś: Król Jmość i Nayiaś: Rplta umocowali tychże samych Pełnomocników, którzy nad ułożeniem wyż rzeczonego Traktatu Grodzieńskiego pracowali, rozpocząć i zakończyć tę nową Negocycją na mocy Plenipotencyi, któremi oni poprzedniczo są opatrzeni; którzy to pełnomocnicy zgromadziwszy się, i ułożywszy, i porozumiawszy się między sobą, zgodzili się na Artykuły następujące:

A R T Y K U Ł I.

Będzie odtąd na wieczne czasy między Nayiaś: Imper: Jeymością Wszech Rosyi, Jey Dziedzicami i Następcami, i Jey Imperium z iedney, a Nayiaś: Królem Jmcią i Jego Następcami i Nayiaś: Rzpltą Polką z drugiey strony, przyiaźń stateczna, związek nierozzerwany i Allians obronny w Europie bez iakieykolwiek bądź restrykcyi.

A R T Y K U Ł II.

Traktat Moskiewski 1686. Roku, tudzież Traktaty Warszawskie 1768. i 1773. Roku, wraz z Aktami odzielnemi do onych należącemi, Akt demarkacyi granic Białey Rusi i Gubernium Katersynoflawskiego, a naostatek Traktat świeżo zawarty w Grodnie, i Artykuły oddzielne do tegoż dołączyć się mające, potwierdzają się i ponawiają się zobopolnie we wszystkich ich warunkach i umowach, ile tylko one między sobą nie ubliżają, i ile onym przez niniejszy Traktat nie będzie ubliżono.

A R T Y K U Ł III.

Na zasadzie ścisłego związku, przez Artykuł I. między obiema Nayiaś: Kontraktującemi stronami

mi umówionego, też Nayiaśn. Strony gwarantują sobie naywyrażnieyszym i zewszęch miar obowiązującym sposobem ich Państwa, Kraie i Posseksye wzajemne, takowe, iakowe teraz posiadają w Europie, i przyrzekają sobie, i obowiązują się, w przypadku, gdyby która z nich atakowana była przez iakiegokolwiek bądź nieprzyziaciela w Europie, wzajemnie się wspierać, i na wzajem sobie wszystkiemi siłami wojskowemi, dopomagać, używając do tego, z szczerością i dobrą wiarą wszelkich przez Opatrzność udzielonych im środków, postanawiając, ani też zawierać pokoju, ani zawieszenia broni odłącznie.

A R T Y K U Ł IV.

Główna Kommenda Wojsk i zawiadywanie czynnościami wojennemi, w przypadku wojny wspólnej, będą bez żadney sprzeczki należeć do tego z dwóch Mocarstw, które większą liczbę wystawi wojska.

A R T Y K U Ł V.

Po ustanowieniu, podług reguły w poprzedzającym Artyk. przepisanej, głównych wojsk Kommandantów, inni Generałowie i Officyerowie Rang niższych Rosyjscy i Polscy, będą się między sobą rachować, podług równości i starszeństwa swoich stopniów. W przypadku gdyby Korpusy Polskie liczniejsze były od Korpusów Rosyjskich, z którymi by one były złączone, na ten czas Officyer Polski w wyższej, lub równej randze będący, komendę obeymie.

A R T Y K U Ł VI.

A iako z powodu obowiązków, które obiedwie Nayiaśniejsze strony wzajemnie na siebie włożyły, największy ciężar obrony przeciwko wszelkiemu

attakowi, na któryby one były wystawione, spadałby koniecznie na Imperium Rosyjskie; Przeto N. Król Jmć i N. Rzeplta Polska przynaia być rzeczą tak sprawiedliwą, iakoteż zbawienną, zostawić N. Imperat: Jeymci Wszech Rosysi i Jey Następcom i Dziedzicom wszelki stopień wpływu użytecznego, do układów wojennych i politycznych, które roztropna przezorność za porozumieniem się z Rzepltą, mogłaby doradzać, ku ochronieniu i spokojności Rzpltey, bądź dla oddalenia niebezpieczeństw mogącey iey zagrażać wojny, bądź też dla ułatwienia sposobów wyprowadzenia iey z teyże z honorem i pożytkiem.

A R T Y K U Ł VII.

A zatym będzie wolno N. Imperatorowey Jmci Wszech Rosysi i Jey następcom i Dziedzicom wprowadzać swe woyska w każdej potrzebie, za uprzedzeniem o to przyjacielkim Rządu Polskiego, i otrzymaniem jego zezwolenia, w Granice Rzpltey, one tam trzymać, i zakładać magazyny, dla dopilnowania których, będzie pozwolono zostawić takową liczbę woyska, iakowa się okaże potrzebną, i użyć za zgodą rządu Polskiego, wszystkich ostróżności, któreby się zdawały zdawni do urzędzenia, i do utrzymania takowych magazynów w zupełnym i dalekim od wszelkiego napaśtowania bezpieczeństwa.

A R T Y K U Ł VIII.

Nayias: Imperatowa Jmość przyrzeka z swoiey strony, że woysko Jey, bądź w marszu, bądź na kwaterach, będzie trzymane w iak naysurowszey karności; że mu nie będzie wolno wdawać się ani do Rządu, ani do Policyi, ani do żadnych obywatelskich interesów w tych mieyscach, gdzie się

będzie znaydowało; że będzie płaciło gotowemi pieniędzmi podług umówioney ceny, lub dobrami kwitami żadnemu powątpiwaniu niepodpadającemi, zaraz opłacić się winnemi za wszystko to, w czym będzie miało potrzebę dla swey wygody; gdyby zaś pomimo wszelkich na tołożonych staranności, ażeby go w ściśłym utrzymać porządku, iakie ze strony pomienionego woyska okazały się excessa, w tym ma bydź czyniona prędką sprawiedliwość i nadgroda.

A R T Y K U Ł IX.

Nayias: strony kontraktujące obowiązują się umówić i porozumieć po przyziacielsku względem wszelkich sposobów i urządzeń, tak Cywilnych, iako też woiennych, któreby zapewniając wyżywienie i bezpieczeństwo żołnierza Rosyjskiego mogły oraz zabezpieczyć obywatelów w ogólności, własności zaś każdego z nich w szczególności, od wszelkiej napaści i krzywdy.

A R T Y K U Ł X.

W przypadku wojny N. Król Jmć i N. Rzeplta Polika obowiązują się zastąpić, przez extraordynaryjne woyska zrekrutowanie, niedostatek tego, którego liczba iest ustanowiona przez urządzenie Rzeczypltey dla czasu pokoju, i przedsięwziąć wspólnie z N. Imperatorową Jmcią Wszech Rosyi takowy układ, który będzie mógł nayłatwiej takowy zamiar do skutku przyprowadzić.

A R T Y K U Ł XI.

Gdy N. Imperatowa Jmość Wszech Rosyi bierze na się tak obszerne ku N. Królowi Jmci i N. Rpltey Polkiey obowiązki, z powodu których, wszystko to, co tylko może się ściagać do niepodległości i całości Kraiów, Słowem do exystencyi polityczney N. Rzepltey, staie się nadal nayważniejszym dla

Rosyi obiektem; przeto N. Król Jmć i N. Rzplta Polska obowiązują się z swojej strony, nie wchodzić z żadnym innym Mocarstwem w żadne związki, ani umowy, chybaży z wiadomością i za porozumieniem się z N. Imperatową Jmcią Wszech Rosyi, i z Jey Następcami i Dziedzicami, ani też czynić, względem Potencyi cudzoziemskich, żadnego kroku ważnego, a z któregożby mogła wypływać niespokojnośćwspólna, chyba za zgodą z N. Imperat. Jmcią.

A R T Y K U Ł XII.

Na wzajem N. Imperatorowa Jeymość przyrzeka wspierać wszystkie te kroki N. Króla Jmci i N. Rzpltey Polskiej, które pierwey będą z nią ułożone, swoją interwencją, i swoją iako nayskuteczniejszą pomocą.

A R T Y K U Ł XIII.

U wszystkich zas Dworow, gdzie będą Ministrowie wzajemni ze strony obydwóch N. stron kontraktujących, będzie tymże Ministrom zobopolnie przepisano, ażeby między sobą w dobrym porozumieniu się i w zupełney żyli otwartości, ażeby sobie na wzajem komunikowali wszystkie kroki i przełożenia do wspólnych obydwóch Dworów interesów ściągające się, które będą mieli rozkaz czynić, i wzajemnie sobie dopomagali w pracach, które będą podejmować końcem osiągnięcia celu przepisanego.

A R T Y K U Ł XIV.

Równie N. Imperatorowa Jmość rozkaże swoim Ministrom u Dworów Cudzoziemskich, gdzie takowych Ministrow nie będzie ze strony N. Rzpltey, mieć staranność o sprawach i interesach rzeczoney Rzpltey, iakoteż Jey poddanych, tak właśnie, iak gdyby rzecz zachodziła o interesła własnego Jey Imperium i własnych Jey poddanych.

ARTYKUŁ XV.

Nayiaśnieysza Imperatorowa Jeymć Wszech Roslyi za siebie i za swoich Następców i Dziedzicow, gwarantuie i będzie gwarantowała uroczyscie i sposobem obowiązującym wszystkie Konstytucye, Prawa Kardynalne i inne ważne Kraiowe ustawy, które Nayiaśnieysza Rzeczpospolita Polska osądzi za rzecz potrzebną urządzić i ustanowić na teraznieyszym Seymie Skonfederowanym. Wszelakoż gwarancya ta nie usunie prawa czynienia popraw i odmian, które Nayiaśnieysza Rzeczpospolita osądzi bydy potrzebne do udziałania w tych materyach na nowym Seymie; gdy iednak Konstytucya Państwa i forma Rządu iego muszą istotnie wpływać do spokojności Rzeczypospolitey tak zewnętrżney, iakoteż wewnętrzney, a przez to samo do spokojności Imperyum Roslyjskiego na zasadzie związkow, któremi toż Imperyum z Polską się sprzymierzyło, i gdy oprócz tego niezczęśliwe doświadczenie aż nadto Polakow nauczyło, iak dalece są okropne skutki nagłych w ustanowionej formie Rządu odmian; przeto Nayiaśnieyszy Król Jegomość i Nayiaśnieysza Rzeczpospolita obowiązują się z swojej strony tymże uroczystym i obowiązującym sposobem, nieprzystępować, ani uskuteczniać żadney z takowych odmian, ani żadney z podobnych popraw, w formie Rządu ustanowić się mającey, chybaży za zniesieniem się porozumieniem Nayiaśnieyszey Imperatorowej Jeymości Wszech Roslyi, Jey Następców i Dziedzicow.

ARTYKUŁ XVI.

Ażeby ugruntować naymocniej te systema Allian-
sa ścisłego i związku nierozzerwanego, i dać po-
znać cenę onegoż każdemu w szczegulności, ile te

jest uznane za użyteczne i zbawienne, obiedwie Najjaśniejsze kontraktujące strony, N. Imperatorowa Jmć wszech Rosyi i N. Król Jmć, tudzież Najjaśniejsza Rzplta Polska zgadzają się, ażeby napotym wszyscy Szlachta Polscy w Imperium Rosyjski, i wszyscy Szlachta Rosyjscy w krajach rzeczoney Rzpltey, używali na wzajem w obodwoch Najjaśniejszych stron kontraktujących Państwach, tychże samych praw, użytków, Przywilejów, i prerogatyw, iakowych używają teraz, lub będą używać napotym Szlachta rodowita każdego z tych dwóch Państw; z tym iednakowoż warunkiem, że Szlachta Rosyjska w ten czas dopiero będzie mogła posiadać Urzędy cywilne w Polsce, kiedy przysięgę wierności J. K. Mci i Rzpltey wykona, i wszystko to, co chcą mieć prawa, dopełni, kiedy będzie posiadać dobra leżące w krajach Rzpltey, i że excepcye ze strony Religii będą zachowane podług brzmienia traktatów 1773. i 1775. R.

A R T Y K U Ł XVII.

Na fundamencie Artykułu poprzedzającego, i końcem dopełnienia przyrzeczenia, nawzajem sobie przez Najjaśniejsze kontraktujące strony uczynionego w traktacie Grodzieńskim, ażeby nayprędzey zobopólnie przystąpić do urzędzeń Handlu tyczących się, Najjaśniejsza Imperatorowa Jmć Wszech Rosyi i Najjaśniejszy Król Jmć i Rzplta Polska na fundamencie przyjaźni ścisłej i związku nierozzerwanego które mają się ugruntować i umocnić na wieczne czasy między dwoma Narodami po zawarciu niniejszego Traktatu, chcąc ażeby wszystkie Klasy wzajemnych Ich Poddanych, umowionych w nim używały korzyści, zgadzają się, ażeby dobrodziejstwo Szlachcie obudwóch Narodów powyższym Artykułem nadane, rozciągało się w tymże samym rozumieniu i do kupców obudwóch Państw, tak dalece, ażeby wszyscy kupcy Polscy w Imperium Rosyjskim, i wszyscy kupcy Rosyjscy w krajach Rzpltey Polskiej, używali napotym nawzajem w obydwóch

kontraktujących stron Państwach, tychże samych praw, użytków, przywilejów i prerogatyw, iakowych teraz używają, lub będą napotym używać kupcy każdego z tych dwóch Państw, z tym iednakowoż warunkiem, że ciż kupcy będą podlegać wszystkim prawom i ciężarom handlowym i mieyskim, tak teraz exystującym, iako i tym, które w dalszym czasie w obydwóch wzajemnych Państwach będą publikowane, gdyż Nayias: kontraktujące strony chcą, ażeby uroczyście w tym Artykule zawarte oświadczenie, obeymując przez ogulne ułożenie wszystkie, któreby w osobnym Traktacie mogły być wyszczegulnione umowy, zastępowało mieysce traktatu handlowego, który Nayias: kontraktujące strony obowiązwały się były zawrzeć przy tej okazji, ieżeliby iednak zdarzył się w przyszłości iakokolwiek przypadek, któryby wymagał dla potrzeby wzajemney stypulacyi obszerniejszych, ten Artykuł będzie służył za zasadę generalną.

A R T Y K U Ł XVIII.

Ninieyszy Traktat będzie ratyfikowany przez N. Króla Imci Imieniem Nayiasnieyszey Rzpłtey i Stanow na Seym Skonfederowany zgromadzonych i Ratyfikacye onegoż będą zamienione w przeciągu sześciu tygodni, lub też prędzey, ieżeli to bydz może, chociażby po zakończeniu Seymu teraznieyszego. Dla tym większey wiary. &c. &c.

A N G L I A.

Z Londynu d. 24. Września. Do Portsmouth ieden po drugim idą kurierowie z rozkazem wystawienia iak naysprędzey statkow armatnych z płaskimi dnami, dla przewiezienia koni i woyska, zapewne znowu dla obleżenia Dunkierki.

D. 1. Paźdz: w Toulon podług doszłej wiadomości, wyznaczono Kommissyą składającą się z Admirala Hood, Generala O'Hara, i Pana Gilbert Elliot umocowanych spólnie do wchodzenia Imieniem rządu Angielskie-

go w aktualne negocjacje z celnieyszymi miastami i wsiami żądającymi wybić się z pod iarzma Jakobi-
binów, a poddać pod łódki rząd Królów Angielskich. Poseł W. Brytannii w *Genui P. Drake*, ztamtąd ma traktować z Korsykanami, i wyspę tę niechcącą dłużey do Francyi należeć, za niepodległą uznać. Według wiadomości z Ameryki, w Porcie przy *New-Tork* zarzuciła kotwice Eskadra Francuzka o 3ch okrętach od 74. armat, 2. od 40. 4. od 32. do 36. Pułkownik *Ross* przynosi z sobą ze Wschodnich Indyi nowy wynalazek naszego tamiecznego officera od Artylleryi, przez którego ciężka armata na bateryi w momencie po wystrzeleniu spuszczoną bydz może, i znowu na każde wystrzelenie łatwo wsunięta bywa, a tak bardziey niż dotąd oszczędzona bydz może od szkody lawetów.

W *Shufesbury* 29. Września o god: 4. po południu dsało się słyszeć trzęsienie ziemi trwające około 2. sekund, ciągnące się od południa na zachod. Nic jednak nie szkodziło. Lud na ulicach uważał kołysania się latarni &c.

BELGIUM.

Z *Bruxelli* d. 27. Września. Listy z *Mons* donoszą, że Generał *Beaulieu* przybył do tego miasta. Mówią że temu Generałowi na zaskarżenie Xcia d'Oranges o to, iakoby nie nadesłał wczesnie posiłkow, przez co został od Francuzow *Menin* wzięty, iż został złożony. Generał *Beaulieu* wysłał do *Wiednia* memoriał usprawiedliwiając się, i jest mniemanie, że cofnięty będzie wyrok przeciwko niemu, którego zdawna Obróncą *Flandryi* zowią.

Armia Hollenderska będzie przy oblężeniu *Maubeuge*. Wozoray i dziś stanęło pod *Anderlaht* o milę ztąd około 17,000. ludzi. Kommandantem Fortecy *Maubeuge* jest Generał *Tourville* bardzo podeyrzany Jakobi-
binom Paryzkim o arystokratyzm. Dla tego przydany mu na dozor Kommissarz z Konwencyi *Dubois-Dubas*.

F R A N C Y A.

Z Paryża dnia 24. Wrześ; Kokardy niewiaſt dotąd ieſzcze zatrudniają Paryż. Gdy bowiem nie były żadne Damy wpuszczane do publicznych ogrodów bez Narodowych kokard, wielkie ztąd kłótnie po kilka razy powſtawały. Naywięcey przekupki o tę nowość ſą urażone, które z wielkim tumultem na kokardowe głowy napadały, i z kokardami nawet powyrywawszy niektórym włosy, deptały ie zu chwale. Policya donieſſa o tym Konwencyi Narodowej przydając, że obmyſliła iuż ſposób zatamowania tego bezprawia. Konwencya dała pochwały czynnościom iej i dekretowała aby wszystkie niewiaſty, prócz rozpuſtnych, noſiły kokardy Narodowe. Takowy dekret gdy był przeczytany, za niedoſtateczny uznano, i uformowano dekret naſępujący :

Każda niewiaſta bez kokardy poſtrzeżona, karana będzie za pierwszym razem 3. dni więzienia, za drugim razem będzie poczytana za iedną z podeyrzanych. Ktokolwiek zaś bądź zmeſzczyn, bądź z kobiet zerwać kokardę iakiey Damie odważy ſię, i to dowiedziono mu będzie, dopóty w więzieniu osadzony zoſtanie, póki we Francyi pokoy nienaſtapi. Od tego czasu kokardami niewiaſt zda ſię być okryty Paryż, gdyż nie waży ſię żadna wy niſć z domu bez tego wolności znaku.

Deputacye Sekcyi Paryzkich za rozkazem *de la Commune* doſtarczać mają bezpłatnie każdem niewiaſtom ubogim, a te noſić będą na lewey ſtronie czapki lub kapelusza.

Chabot Konwencyi Narodowej donosi, iż po naybacznieyszym teraźnieyszych okoliczności roztrząsaniu, poſtrzegł bardzo mało być *Muscadinow*, czyli paniat galancikow. Dodał, iż trzeba przedſięwziąć nayſkuteczniejsze ſrodki przeciwko młodzieży ładnie uſfryzowanej, pudrem zatrząśnionej, dobrze ukulotowanej (*bien culotté*) albowiem rzeczą ieſt nieſtetyczną, aby *Sans Culottowie* ſzli za nich bić ſię,

a Ichmość tym czasem Paryża bruki perfumami swemi zarażali. Doprasza się więc, aby skoroby tacy postarzezeni byli w stolicy, zaraz ich dobra narzecz Sansculottow skonfiskowane byly, a zaś właściciele tych dóbr, aby wywiezieni byli za granicę. Takową prozbę wzięto do dalszego namysłu.

Generałowie *Houchard*, *Landremont*, i *Schaubourg* złożeni. Z których iszy aresztowany i do Opactwa zaprowadzony.

Od Departamentu *de la Vendée* pisze d. 16. Wrześ: *Santorre*, (którego nieraz udawano być zabitym) iż miał tylko 6.000 woyska pod swą komendą, dzis go liczy do 40.000. i szuka buctowników.

Donoszą Konwencyi, że *Warwick* jest wzięty przez woysko Rzepltey, że bitwa niedaleko tego miasta okrutnie była zrwawa z wielką obu stron strata, gdzie Reprezentant *Chales* raniony w udo. Generał *Beru* opanował miasto *Menin*, w którym nieprzyjaciele 40. armat porzucili i znaczne bagaże. Ale wkrótce nasze woysko cofnęło się ztamąd ku granicom swoim.

Klubiści *Marsylii*, *Aix*, i *Awenionu* na pamiątkę znacznych swego oręża pomyślności, zgodzili się odtąd *Wąsy* nosić.

H O L L A N D Y A.

Z *Amsterdamu* d. 20. *Września*. Francuzcy Bankierowie nie tylko nie chcą z nami w żadne interessa wchodzić, ale też ani naszych wexlow wypłacać. Te wydane ztąd d. 13. t. m. nazad tu z protestami odesłano, i z oznaymieniem od Bankierow Francuzkich, że oni pretensyow tych cudzoziemców, którzy w wojnie trwają z Francją, na mocy zakazu wydanego od Policyi bezpieczeństwa podług projektu Sekcyi Pikow w Paryżu, opłacać nie mogą. Jeśli ten zakaz nie będzie cofnięty, tedy bardzo wielu Kupcow na tym, i innych Obywatelow szkodować będzie.

N I E M C Y.

Z *Wiednia* d. 23. *Września*. Powszachnie zapewniam, że Ministerium nasze przez dostanie papie-

rów *Semonvilla* bardzo ważne rzeczy odkryło, przez co przedsięwzięcia i w obrotach wojennych, i w interesach gabinetowych całą inną postać wzięły. Nasze Ministerium w wielkich dotąd zatrudnieniach, ale jeszcze nie wiadomy zamiar tak gęstego negocjowania z Dworami Peterzburgskim i Londyńskim.

Dnia 5. Września umarł tu w Wiedniu w 74tym Roku wieku swego Ambaſſador przeszły Jey Ces; Imp: Mci przy naszym Dworze Demetry Michałowicz Xiążę Galliczyn. Wszystkie klasy ludzi opłakują śmierć jego. Przez 30. letnie rezydowanie tu równie się okazał szacownym Panem, iako i Obywatelem, i człowiekiem wielkim. Umiał cenić nauki i talenta. Obmyślał Roboty dla dania sposobu do życia nędznym. Zwłoki jego złożone w jego Dobrach, dawnego nazwiska *Predigtstuhl*, do którego upoważnienia przez nadanie mu imienia Dziedzica nigdy się nie chciał nazwać.

Rzeczy z *Semonvillem* zabrane więcej nierównie wynoszą, niż mniemano, to jest do 40. millionów Ryńskich. Między papierami jego znaleziona Xiega, gdzie wszystkich całej Europy Klubistów imiona mają być spisane.

Z *Frankfurtu* d. 29. Września. Konwencya Narodowa lubo znaczne około granic Niderlandu i nad Renem odniosła zwycięstwa, jednak stara się co najszybciej do ugody przyjść z przeciwnemi sobie *Mocarstwami*. Twierdzą, że 3ch Kommissarzów przybyło do *Xcia de Cobourg*, który dwóch odeślił nazad, a trzeciego zostawił przy sobie, póki nie odbierze responsu z Wiednia. Tym czasem przygotowania dzieją się wielkie w Anglii, i Austrii na kampanią przyszłą.

Zbioru *Mów Seymowych* uformował się Tomik 1szy z Numerów 44. w których zawiera się Głosów 125. którzy życzyli sobie prenumerować na 2gi Tomik dalszych *Mów*, zapłaci zlt: 9. a odbierze zaraz 1szą część, drugą zaś bądź za każdym wychodzącym z druku Numerem, odbierać mo-

że, bądź po skończeniu wszystkich Mów, razem wszystkie zyszcze. Na sztuki kupując będzie kosztował odtąd każdy puł-
arkuszek, po groszu srebrnym.

Ostrzega się, że prenumerata takowa w Kantorze tylko Korrespondenta opłaconą być może, poczta zaś osobno ma być ugodzona na Pocztaństach, kto sprowadzać sobie takowe Mowy przez pocztę zechce.

D O N I E S I E N I A

Baron *de Beulwitz* Kapitan Wojska Holenderkiego zgłasza się Prześwietney Publicznosci z dozwoleńiem od najwyższej Władzy, iż on, od fędziwego wiekiem, biegłego w lekarskiej sztuce Doktora rodem Amerykanina woiażującego w Europejskich krajach (któren starzec pełen miłości bliźniego, niechcąc z sobą do grobowca umiejętność sekretną robienia filnie skutecznych Wód, zabrać) ma sobie odkryte i nauczony sekretu tych Wód robienia; nazywających się cudowna Amerykańska Woda (z kondycją, aby tkliwie całe swe życie na ratunek bliźności poświęcił.) Któren Jmć Baron *de Beulwitz* gdy tę umiejętność robienia nadzwyczajney Amerykańskiej Wody dwoiakiego gatunku i skutkow różnych posiada, dawszy liczne doświadczenia naysławniejszych skutków; wstąpiwszy w kray Polski w Poznaniu i okolicach jego, przez rok tam zasługując miłość u Publicznosci; tey prawdy zaświadczenia o skutkach Wody Amerykańskiej od wielu licznych Państwa z podpisami rąk ich przy wyciśnieniu pieczęci rodowitych, tudzież od Kommissyi Cywilno Wojskowej zeszytej Poznańskiej z podpisem JW. Micielskiego Starosty prezydującego otrzymał; ofiaruje się oraz za pewność, dobroć i skuteczność Wody swoiey i samże całym swym majątkiem obstaie; byleby każdy Pacjent tak się zachował i obchodził z użyciem i kontynuowaniem Wód, iak ich opisanie dokładne następuje, co okazał tutajszey w Warszawie Zwierzchnosci, od której dozwoleńie praktykować, dostał Autentyczne.

Skutki Wody Amerykańskiej do twarzy umywania, są następujące. Trędowatość, wszelkie krofty, liszaie, plamy różne, żółtość, nabrzmiałość, spędza; procz tego, skórę na twarzy i ciele ludzkim, białą, czystą i delikatną czyni, marszczki z twarzy i ciała gubi i wcale skórę odmładza i osobliwie konserwuje, w czerstwości twarz ludzką i żyłą na fizyonomii widocznie czyste wyobraża, usta od wiatru lub gorączki spieczone goi i do naturalnego rumienia przyprowadza, skórę liniejącą na twarzy spędza, a twarz gładką czyni: twarz choćby od natury żółta, lub brunatna była,

używaniem tey Wody przynajmniey przez puł roku ciągle nabędzie białości; czego skutki w pierwszym miesiącu poznać się dadzą. Używając tey Wody nie potrzeba damom swego bielidla używać, gdyż ta Woda dostatecznie stanie za bielidło. Takoz blaszem i rużem twarz popłutą przywodzi do pierwiastkowej delikatności. Oczy zapalone, ropiejące, ciekące i wszelkie skazy słabości oczu, leczy, zdrowe w czystości zachowuje. Zarost brody męskiej włosami czerwonym, białym, ciemność włosom w kolor rusy czyni. Ręce odziewbione, nabrzmiałe lub inne części ciała, kurwie i delikatni, męszczynom po ogoleniu brody, palenie, zarznięcie i krosteczki natychmiast goi. Używa się tedy Woda Amerykańska, tak, to jest, za każdym braniem do użycia, zmacić Wodę dobrze z opadłym na dnie sedymeniem, i potym czystą chusteczkę bezkrochmalną dobrze zmoczyć i codziennie raz, lub dwa, trzy, umywać, to jest tylko pomoczyć twarz, a uśchłą, dobrze zaraz wytrzeć czystą chusteczką, co uwidzi każdy iak z twarzy brud na chusteczce okaże się. A która osoba rużu chce używać to po wytarciu twarzy (iako wyżej wyrażono) ruż włożony na twarz, wyda się iakby naturalny w młodości rumieniec, osoby umywalące twarz tą wodą, niech się nie obawiają z mokrą twarzą od tey wody, bydz na wietrze, słońcu lub koło ognia. Ta Woda wcale nie czerni zębów. Niewiaśtom położnym umywalącym się tą wodą pomaga, iż ich zachowanie od plam, zmarszczkow, krost i wszelkich odmian ciała, ale czyni delikatność skóry.

Co się tycze oczow, Pacjent ma chusteczkę zmoczoną przykładac na oczy, im częściej, tym prędzey skutku dozna bez boleści najmnieyszey.

Wody Amerykańskiej na rany skutki: krew tamuje, rany wszelkie z postrzałow, z cięcia, z sztychu, z stłuczenia szkłem skaleczenia, świeże w kilku dniach goi, zastarzałe zaś rany późniey, takoz guzy, wrzody, skancerowanie, dziwe mięso, początkową gangrenę i różne powierzchne defekta doskonale leczy, boleść wielką w ciele ludzkim w godzinach 24. znacznie zmieysza, od wszelkich inflammacyi wyprowadza i materją z ran wyciąga, chłodzi i goi bez boleści, nowym ciałem w mieyscach ran nadrażcza. Pierśi niewiaśt popołożnych z zatamowania się pokarmu stwardzałe rozmiękcza i pokarm z nich zepsuty wyprowadza, a defekta w pierśiach goi i doskonale zdrowiem czyni.

Każdy Pacjent oboygą płci używając tey wody powinien wszystkich innych plastrów, maściow, strzedz się, (bo by sobie zaszkodził) ale samą tą wodą zmoczoną chusteczkę

na całe pierś, i inne wszędzie rany przykładac; i zawsze mokrą chusteczkę na ranach utrzymywać (bo ieśliby dał chusteczce zasychać) to jest nie dopilnowałby tak często odmaczywać, aby zawsze mokrą była na ranach, toby skutku pożądanego chybił. Do tego chorzy obojga płci lekarstwo rozwalniające żeladek, raz, lub dwa razy zażyć na początku kuracyi są obowiązani.

Wody Amerykańskiej im kto z większą pilnością na wszelkie defekta kontynuuie, tym pewniejszy skutek widzieć będzie; też wody czym starsze, tym skuteczniejszy, mogą się konserwować choćby lat 20.

Wody Amerykańskiej podług żądania PP. Publicum ieden skład założony w Poznaniu u JP. *Kune*, z którym podług kontraktu zawartego dostarczono będzie.

Drugi skład w Warszawie pod Nrem 378. vis à vis na przeciw Poczty na Krakowskim Przedmieściu, na pierwszym piętrze w Kamienicy JP. *Dębowskiego* nad kanałem i nad Zegarniistrzem w rezydencyi u samego JP. Barona *de Beulwitz* znajduje się.

Fłaszka mniejsza kosztuje fl. 6. ditto większa fl. 18.

Podaje się do wiadomości, iż przejeżdżający JP. *Jakób Frantz* uprzywilejowany i wyexaminowany w St. Petersburgkim Cesarzko Medycyny Collegium, oświadcza się swoją zdadnością, co do Nagmotek i Stryżnia, które w kilka minut tak sposobnie i bez bólu powybiera, że wraz też można śmiało wdziac Trzewiki lub Boty nieuznając żadnego bólu.

Przedacie też do tego sposobu Spirytus, ieżeliby odnawiała się jaka twardość, tym aby raz posmarować, natychmiast niknie i goi.

Znószać zaś wszelką obawę Pacjentów, oświadcza iż każdej osobie żądającej, złożyć jest gotów świadectwa od Kraiowych i Zagranicznych osob wydane, o doznaniu niezawodnych skutków iego z Profesysy zapewniające. Mieszka przy ulicach Nalewki i Nowolipki zwanych w Kamienicy narożney JP. *Hett* Stolarza Nro 575: sytuowanej.

W Poniedziałek dnia 21. we Wtorek d. 22. we Czwartek d. 24. w Piątek d. 25. Października 1795. odprawic się będzie Aukcyja na Lestanie w kamienicy JP. *xi* *Jakobsonowey* pod Cyrk. 4. Nro. 5. przez Michała Góla Aukcyjonatora uprzywilejowanego na rzeczy następujące iako to: Zegarki złote i srebrne, kanapy, krzesła, szafy do sklepu, szafy do sukien, kantorki, stoły, lustro wielkie wiszące, 1stannie, fortepiano, skrzypce, suknie damskie i męskie, pościel, piwo Angiel: piwo porter, balzamy, fens, strzelby, baraban, k milet, materye jedwabne, chustki i inne różne rzeczy, od godziny drugiej po południu.

Prawnie się onytko w numerze 81. wydrzen, gdzie w doniesieniu o sukcesy po zesłasy Maryannie z Cszewskich Laskowskiej, wydrukowano błędnie U.: Szumińskiego, zamiast U.: Szumińskiego.